

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

RADA

**Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o úlohe sektora mládeže
v rámci integrovaného a medziodvetvového prístupu k prevencii násilnej radikalizácie mladých
ľudí a k boju proti takejto radikalizácii**

(2016/C 213/01)

RADA A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

PRIPOMÍNAJÚC:

1. Politické súvislosti tejto otázky, ktoré sa uvádzajú v prílohe k týmto záverom.

UZNÁVAJÚC, ŽE:

2. Mladí ľudia, ich hodnoty a myslenie, ako aj zručnosti a kompetencie predstavujú pre našu spoločnosť veľký potenciál. Neustále zmeny a spoločenské a ekonomické výzvy ešte viac zvyrazňujú význam vyznávania rovnakých demokratických hodnôt, sociálneho začleňovania mladých ľudí a aktívneho občianstva.
3. Nedávne teroristické útoky v Belgicku, Francúzsku a Dánsku a podobné brutálne činy v Európe v minulosti, ako aj nárast nenávisných slovných prejavov a prípadov trestných činov z nenávisti ⁽¹⁾, propagandy a násilnej xenofóbie v Európe poukazujú na naliehavú potrebu zapojenia sa všetkých sektorov spoločnosti vrátane sektora mládeže do boja proti násilnej radikalizácii ⁽²⁾, udržiavania sociálnej stability a pozitívneho a bezpečného prostredia na dospievanie.
4. Hoci je násilnej radikalizácii potrebné čeliť a bojovať proti nej v mnohých oblastiach, je mimoriadne dôležité, aby sa hrozby a riziká, ktoré predstavuje pre mladých ľudí, uznali, aby sa im predchádzalo a aby sa proti nim konalo prostredníctvom včasných a účinných intervenčných opatrení, pričom sa bude rešpektovať kultúrna rozmanitosť mladých ľudí.
5. Na proces vývoja identity môže mať vplyv mnoho faktorov, ako sú napríklad problémové rodinné zázemie, rovesníci, internet a sociálne médiá, politické prostredie, ako aj postavenie skupín mladých ľudí v spoločnosti, ktoré často čelia diskriminácii, ponižovaniu, vylúčeniu, nespravodlivosti, nedostatočným vyhliadkam, pocitom frustrácie, čo by mohlo viesť k násilnej radikalizácii.
6. Pri podpore pozitívneho vývoja identity zohrávajú rozhodujúcu úlohu rodičia, súrodenci, rovesníci a iní relevantní aktéri ⁽³⁾. Takýto vývoj môže zahŕňať medzikultúrne povedomie a úctu k iným, aktívnu účasť v spoločnosti, ale aj aspekty duchovnosti, náboženstva alebo viery, pričom sa v jeho rámci posilňuje pocit príslušnosti potrebný na to, aby sa vykompenzovali informácie a extrémistické idey, ktorým môžu byť mladí ľudia vystavení.

⁽¹⁾ Osobitný prieskum Eurobarometra 437 (2015) Diskriminácia v EÚ v roku 2015.

Agentúra pre základné práva (2012): Zviditeľnenie trestných činov z nenávisti v Európskej únii.

⁽²⁾ Násilná radikalizácia je zložitou otázkou, ktorá nie je jednotne vymedzená. V tejto súvislosti označuje *násilná* radikalizácia proces, ktorým osoba akceptuje použitie násilia na dosiahnutie politických, ideologických alebo náboženských cieľov vrátane násilného extrémizmu a terorizmu. Je potrebné vziať na vedomie, že radikalizácia nemusí nevyhnutne viesť k násilnému extrémizmu alebo terorizmu a radikálne prejavy nemusia byť samy osebe problematické.

⁽³⁾ Napríklad učitelia, vzdelávací pracovníci na univerzitách, sociálni pracovníci, pracovníci s mládežou, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, dobrovoľníci, susedia, športoví tréneri, náboženskí a neformálni lídri, prípadne miestni policajti.

7. Mladí ľudia by mali byť vedení k tomu, aby sa zamýšľali sami nad sebou, vyvinuli si empatiu, naučili sa kriticky myslieť, naučili sa ako žiť s problémami a neistotou a ako sa vyrovnávať so situáciami a emóciami, ktoré im spôsobujú ťažkosti, čím by sa stali odolnejšími, a aj k tomu, aby si udržiavali konštruktívne vzťahy medzi sociálnymi skupinami.
8. Mladí ľudia musia vnímať demokraciu, rovnosť, rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, ľudských práv, plurality a rozmanitosti, chápať ich a zároveň mať zručnosti v oblasti mediálnej a počítačovej gramotnosti. Prispieva to ku kritickému mysleniu, povedomiu a vedomostiam o tom, ako môžu násilné extrémistické skupiny skresľovať a zneužívať informácie s cieľom šíriť propagandu.
9. Opatrenia zamerané na predchádzanie násilnej radikalizácii by nemali viesť k stigmatizácii a diskriminácii skupín mladých ľudí a ku xenofóbii voči nim.

ZDÔRAŽŇUJÚ, ŽE:

10. Práca s mládežou je prístupnou a osvetovou službou, metódou a nástrojom zameraným na pozitívny vývoj identity všetkých mladých ľudí, pričom zabezpečuje neformálne a informálne prostredie na rozvoj hodnôt, zručností, kompetencií, talentu a otvoreného myslenia, ktoré im umožnia aj rozpoznávať a zvládať riziká, s ktorými sa pravdepodobne stretnú, vrátane násilnej radikalizácie.
11. Pri práci s mládežou sa využíva všeobecný a holistický prístup, aktívne zapojenie mladých ľudí a spoločná práca s jednotlivcami a skupinami mladých ľudí pri hľadaní riešení ich otázok a problémov. Týmto spôsobom práca s mládežou poskytuje bezpečné prostredie pre rast, budovanie identity, pocit príslušnosti a vystavenie pozitívnym vzájomným vplyvom rovesníkov, pričom by mohla zabrániť negatívnemu tlaku od rovesníkov vedúcemu k násilnej radikalizácii.
12. Sektor mládeže môže v spolupráci so sektorom vzdelávania a ďalšími príslušnými sektormi a aktérmi zohrávať kľúčovú úlohu pri integrovanom a medziodvetvovom prístupe k riešeniu násilnej radikalizácie, a to najmä v jej začiatkových štádiách, podporovaním mladých ľudí pri ich vývoji a konaní, presadzovaním demokratických a pluralitných zásad, inklúzie a aktívneho občianstva a zameraním sa na negatívne faktory, ako napr. diskriminácia a zlé vyhliadky, ktoré ovplyvňujú život mladých ľudí.

ZDÔRAŽŇUJÚ, ŽE:

13. Rôzne zapojené prvky, zložitost' násilnej radikalizácie a jej hlboký vplyv na spoločnosť si vyžadujú integrovaný a medziodvetvový prístup na miestnej, regionálnej, celoštátnej a európskej úrovni. Tento prístup zahŕňa rôzne sektory a aktérov vrátane práce s mládežou, organizácií vedených mládežníkmi a vzdelávania.
14. Integrovaný a medziodvetvový prístup, politiky v oblasti mládeže a práca s mládežou s dôrazom na bezpečné a inkluzívne prostredie, informálne učenie a neformálne vzdelávanie, ako aj prevencia by sa mali zosúladiť s politikami, nástrojmi a činnosťami z iných príslušných sektorov, ako sú včasná signalizácia násilnej radikalizácie, účinná intervencia vo vzťahu k nej a boj proti nej. Týmto spôsobom možno dosiahnuť súdržný, štruktúrovaný, navzájom informovaný a vzájomne podporovaný prístup k mladým ľuďom, rovesníkom, rodinám a ich sociálnym sieťam.
15. Takýto prístup by mal znamenať využívanie rôznych stratégií v závislosti od stupňa radikalizácie: od všeobecných stratégií predchádzania radikalizácii⁽¹⁾ v jej začiatkových štádiách po cielenejší prístup zameraný na konkrétne skupiny alebo jednotlivcov, keď skutočne dôjde k násilnej radikalizácii. Tento prístup dopĺňa hlavnú úlohu práce s mládežou ako súčasť medzisektorového úsilia tým, že pomáha mladým ľuďom nájsť si cestu v spoločnosti a chráni ich pred nebezpečenstvom násilného extrémizmu.

PRETO VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY, BERÚC DO ÚVAHY ZÁSADU SUBSIDIARITY, ABY:

16. Pracovali na integrovanom a medziodvetvovom prístupe na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom osloviť všetkých mladých ľudí, ktorí sú ohrození násilnou radikalizáciou, prostredníctvom:
 - a) podpory účinnej a dobre nastavenej spolupráce medzi sektorom mládeže, sektorom vzdelávania a inými príslušnými sektormi, ako aj prostredníctvom rozvoja spoločných nástrojov, opatrení a výmeny osvedčených postupov⁽²⁾ na riešenie prípadov násilnej radikalizácie;

⁽¹⁾ Všeobecné stratégie predchádzania radikalizácii sú navrhnuté tak, aby pokrývali celé obyvateľstvo bez ohľadu na individuálne rizikové faktory. Môžu byť napríklad zamerané na všetkých mladých ľudí v určitej vekovej skupine. Cieľom je zabezpečiť určitú základnú úroveň odolnosti u mladých ľudí.

⁽²⁾ Napríklad databáza osvedčených postupov RAN, nástroj Youth Wiki, databáza osvedčených postupov EKYP.

- b) skúmania a presadzovania úlohy, ktorú môže práca s mládežou zohrávať ako partner v združeniach a sieťach na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom vytvárať silnú podpornú základňu pre rozvoj mladých ľudí vrátane ich odolnosti a posilňovania ochranných faktorov.

17. V relevantných prípadoch uznali a posilnili sektor mládeže:

- a) v jeho úlohe pri podpore mladých ľudí na ceste k dospelosti a k miestu v spoločnosti a pri vytváraní bezpečného a inkluzívneho prostredia pre mladých ľudí na rozvoj vlastnej identity, pričom sa v relevantných prípadoch zohľadní prípadný vývoj duchovnej alebo kultúrnej a náboženskej identity;
- b) v jeho úlohe pri podpore demokratických hodnôt a aktívneho občianstva prostredníctvom rôznych foriem praktickej práce s mládežou pri podpore rešpektovania kultúrnej rozmanitosti prostredníctvom dialógu medzi kultúrami, náboženstvami a generáciami a pri boji proti všetkým formám diskriminácie;
- c) pri jeho angažovanosti voči jednotlivcom a skupinám mladých ľudí, ktorým hrozí nebezpečenstvo násilnej radikalizácie a vylúčenia zo spoločnosti, a pri podpore mladých ľudí pri spoločných aktivitách a ich zapájaní do takýchto aktivít;
- d) pri oslovovaní mladých ľudí s cieľom oslabiť existujúce násilné extrémistické ideológie, bojovať proti nim a vyvážiť ich atraktívnymi nenásilnými alternatívami prostredníctvom internetu a sociálnych médií⁽¹⁾;
- e) pri podpore vzdelávania a odbornej prípravy pracovníkov s mládežou a pri rozširovaní ich kompetencií, aby boli pracovníci s mládežou schopní rozpoznať otázky súvisiace s násilnou radikalizáciou a aby boli schopní identifikovať propagandu, rétoriku a správanie, ktoré by mohli súvisieť s násilnou radikalizáciou, a čeliť im;
- f) pri podpore mladých ľudí pri posilňovaní mediálnej a informačnej gramotnosti a kritického myslenia s využitím medziodvetvového prístupu, napríklad v rámci spolupráce medzi sektorom práce s mládežou a školami alebo miestnymi centrami, čo môže pomôcť predchádzať náboru týchto mladých ľudí na násilné činnosti prostredníctvom vzájomného vplyvu a prostredníctvom sociálnych médií;
- g) pri podpore zapojenia občianskej spoločnosti;
- h) pri jeho schopnosti plniť si úlohu, a to prostredníctvom zlepšovania aktuálneho povedomia, vedomostí a nástrojov, ako aj dobrej spolupráce s príslušnými sektormi a osobami, ktorá povedie k situácii, v ktorej sa násilná radikalizácia medzi mladými ľuďmi rozpozná a bude sa jej predchádzať už v začiatočnom štádiu;
- i) pri nabádaní mladých ľudí na zapojenie sa do dobrovoľníckych činností a pri podpore takéhoto zapojenia sa, keďže môže zohrávať dôležitú úlohu v rámci pozitívneho vývoja identity, ako aj pri podpore empatie a zodpovedného myslenia.

18. Zachovali existujúce udržateľné opatrenia a postupy, ktoré sa ukázali ako úspešné, a realizovali inovačné a udržateľné opatrenia a postupy, ktoré budú v relevantných prípadoch prispôbené pre mladých ľudí, a to v rámci miestnej činnosti, demokratického zapojenia, medzikultúrneho vzdelávania a dialógu, aktívneho občianstva, ako aj v rámci pozitívneho partnerského vzdelávania.

PRETO VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH PRÁVOMOCÍ:

19. Posilnili spoluprácu na európskej úrovni pri výmene vedomostí a postupov prostredníctvom spolupráce v kontexte EÚ vrátane skupiny expertov pre aktívne občianstvo, predchádzanie marginalizácii a násilnej radikalizácii, skupiny expertov pre digitalizáciu a siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii, ako aj s príslušnými tretími krajinami a Radou Európy⁽²⁾ s cieľom vymieňať si poznatky a najlepšie postupy v oblasti predchádzania násilnej radikalizácii, a to aj prostredníctvom sociálnych médií, protiargumentácie⁽³⁾ a digitálnej práce s mládežou.
20. Vymieňali si informácie a najlepšie postupy a v relevantných prípadoch vypracovali usmerňujúce zásady o spôsoboch vytvorenia združení alebo sietí pre integrovaný a medziodvetvový prístup na učenie sa ako spolupracovať účinným, adresným a jednotným spôsobom, zohľadňujúc pritom rozmanitý kultúrny kontext EÚ.

⁽¹⁾ Príkladmi sú: Kampaň No Hate Speech, informácie pre mládež, Eyca a Eryica.

⁽²⁾ Napríklad v rámci hnutia No Hate Speech Movement.

⁽³⁾ Protiargumentácia znamená komunikačné činnosti priamo alebo nepriamo namierené proti extrémistickej rétorike, a to buď online alebo offline vrátane skutočností svedčiacich o opaku, a to na faktickejšom základe.

21. Podporovali rozvoj dialógu a účinnej protiargumentácie na podporu rodičov, súrodencov, rovesníkov a iných osôb v kontakte s mladými ľuďmi, ktorí sú ohrození násilnou radikalizáciou, ako aj poskytovanie informácií o existujúcich podporných systémoch a možnostiach poradenstva.
22. V relevantných prípadoch rozvíjali moduly odbornej prípravy a vzdelávania pre pracovníkov s mládežou ako základ pre vzdelávacie materiály, ktoré sa použijú na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, aby sa zabezpečilo, že v rámci práce s mládežou sa získa dostatok aktuálnych vedomostí, uvedomenia, nástrojov a zručností týkajúcich sa:
 - a) fenoménu všetkých druhov násilnej radikalizácie, pochopenia subkultúr, ako aj osobitných intervenčných metód na predchádzanie násilnej radikalizácii v začiatočnom štádiu;
 - b) spúšťacích faktorov vedúcich k násilnej radikalizácii;
 - c) digitálneho sveta vrátane internetu a sociálnych médií;
 - d) boja proti extrémistickým vplyvom na internete a v sociálnych médiách a boja proti násilným extrémistickým názorom;
 - e) podpory mladým ľuďom s cieľom rozvíjať ich kritické myslenie a príslušné vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na pochopenie rôznych zdrojov a programov, ktoré sa skrývajú za poskytnutými informáciami, vrátane propagandy a nenávistných slovných prejavov;
 - f) podpory rovesníkov s cieľom pomôcť mladým ľuďom vyhýbať sa násilnej radikalizácii prostredníctvom pozitívneho ovplyvňovania zo strany rovesníkov;
 - g) spolupráce v medziodvetvových partnerstvách;
 - h) podpory rozvoja identity mladých ľudí, ich medzikultúrnych kompetencií a porozumenia demokratických hodnôt a pluralitných hodnôt a aktívneho občianstva.
23. Presadzovali a podporovali partnerské semináre pre pracovníkov s mládežou, expertov, tvorcov politík a výskumných pracovníkov s cieľom umožniť výmenu najlepších postupov a informácií o tom, ako čo najlepšie pristupovať k problematike násilnej radikalizácie.
24. Presadzovali, iniciovali, koordinovali a podporovali ďalší výskum v oblasti násilnej radikalizácie, zameraný na zlepšenie vedomostí o otázkach ako rozsah pôsobnosti, pôvod, ochranné faktory, príčiny a kognitívna i emocionálna dynamika násilnej radikalizácie, a sprístupňovali výsledky takéhoto výskumu, aby členské štáty a Európska únia mohli vypracovať politiky a postupy založené na dôkazoch.

PRETO VYZÝVAJÚ EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

25. Zabezpečila optimálne šírenie výsledkov práce skupiny expertov pre aktívne občianstvo, predchádzanie marginalizácii a násilnej radikalizácii, čo povedie k užitočným usmerneniam pre pracovníkov s mládežou, organizácie sociálnej práce a odborníkov v kontexte integrovanej spolupráce v súvislosti so spôsobmi ako osloviť mladých ľudí ohrozených násilnou radikalizáciou a ako s nimi pracovať.
26. Zvážila, ako by sa existujúce programy EÚ, ako napríklad Erasmus+, Kreatívna Európa a program Európa pre občanov mohli čo najlepšie využiť na podporu sociálneho začlenenia mladých ľudí s rozmanitým zázemím, a tak prispieť k predchádzaniu radikalizácii a posilniť kapacity v oblasti práce s mládežou, spolupráce so vzdelávacími inštitúciami a inými relevantnými sektormi v tejto oblasti, ako aj zabezpečiť posilnenie postavenia samotných mladých ľudí.

PRÍLOHA

Rada pri prijímaní týchto záverov PRIPOMÍNA najmä:

1. Zasadnutie Európskej rady 12. februára 2015, na ktorom hlavy štátov a predsedovia vlád vyzvali na komplexný prístup, okrem iného vrátane iniciatív týkajúcich sa sociálneho začlenenia, ktoré majú veľký význam pre predchádzanie násilnej radikalizácii.
 2. Vyhlásenie, ktoré prijali ministri školstva EÚ na neformálnom stretnutí v Paríži 17. marca 2015 a v ktorom poskytujú usmernenia o možnostiach spolupráce na európskej úrovni. Zdôraznila sa v ňom dôležitosť úsilia o predchádzanie marginalizácii, neznášanlivosti, rasizmu a radikalizácii a boja proti týmto javom, ako aj dôležitosť snáh o podporu občianstva mladých ľudí a o zachovanie rámca rovnakých príležitostí pre všetkých.
 3. Závery Rady o obnovení stratégie vnútornej bezpečnosti zo 17. júna 2015, v ktorých sa kladie dôraz na špecifické otázky týkajúce sa ukončenia teroristickej činnosti, rehabilitácie a deradikalizácie/boja proti radikalizácii ako na prioritné činnosti v nasledujúcich rokoch.
 4. Súčasný pracovný plán EÚ pre mládež na roky 2016 – 2018, ktorý sa zameriava na zvýšenie miery sociálneho začlenenia VŠETKÝCH mladých ľudí, berúc do úvahy základné európske hodnoty, ako aj na úlohu mládežníckej práce v nedigitálnom i digitálnom svete.
 5. Spoločnú správu EÚ o mládeži z roku 2015, ktorú vypracovala Rada a Komisia, ktorá sa týka vykonávania obnoveného rámca pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže (2010 – 2018) a v ktorej sa zdôrazňuje, že mladí ľudia by mali mať možnosť vyrastať v inkluzívnych a pluralitných spoločnostiach založených na európskych demokratických hodnotách. Spoločná správa EÚ o mládeži potvrdzuje aj to, že treba ešte viac posilniť rôznorodých mladých ľudí, a to najmä tých, ktorým hrozí vylúčenie.
 6. Spoluprácu medzi Európskou komisiou a Radou Európy v rámci partnerskej dohody.
 7. Európsky program v oblasti bezpečnosti z 28. apríla 2015, v ktorom Komisia považuje účasť mladých ľudí za kľúčový faktor pri predchádzaní radikalizácii prostredníctvom presadzovania európskych hodnôt a podpory sociálneho začlenenia, pričom sa tiež uvádza sieť na zvyšovanie povedomia o radikalizácii (RAN), ktorá je zastrešujúcou sieťou v rámci EÚ umožňujúcou výmenu skúseností a postupov na uľahčenie včasného odhaľovania radikalizácie, ako aj na navrhovanie preventívnych stratégií a stratégií na ukončenie teroristickej činnosti na miestnej úrovni.
 8. Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2015 o predchádzaní radikalizácii a náboru európskych občanov teroristickými organizáciami.
 9. Rezolúciu č. 2250 (2015), ktorú prijala Bezpečnostná rada OSN na svojom 7573. zasadnutí 9. decembra 2015 a v ktorej vzala na vedomie dôležitú úlohu, ktorú môžu mladí ľudia neskôr zohrávať ako pozitívne vzory v oblasti predchádzania násilnému extrémizmu a boja proti nemu.
 10. Akčný plán Výboru ministrov (Brusel 19. mája 2015), dokument CM(2015)74 final o boji proti násilnému extrémizmu a radikalizácii vedúcej k terorizmu, v spojení s akčným plánom Organizácie Spojených národov na predchádzanie násilnému extrémizmu.
-